

Dienst van Lessons & carols

Zondag 20 december
Dorpskerk te Wassenaar

Voorganger: ds. Jilles de Klerk
Organist: Rijk Jansen

Cantorijleden o.l.v. Anneke Jansen

Lectoren: Marianne Baaijens, Hester de Klerk, Sasan Tolouei

Klokluiden

Welkom

Aansteken van de vier adventskaarsen

Bemoediging en groet

Lied 439: 1, 2 en 3

- 1 Verwacht de komst des Heren,
o mens, bereid u voor:
reeds breekt in deze wereld
het licht des hemels door.
Nu komt de Vorst op aard,
die God zijn volk zou geven;
ons heil, ons eigen leven
vraagt toegang tot ons hart.

- 2 Bereid dan voor zijn voeten
de weg die Hij zal gaan;
wilt gij uw Heer ontmoeten,
zo maak voor Hem ruim baan.
Hij komt, bekeer u nu,
verhoog de dalen, effen
de hoogten die zich heffen
tussen uw Heer en u.

- 3 Een hart dat wacht in ootmoed
is lieflijk voor de Heer,
maar op een hart vol hoogmoed
ziet Hij in gramschap neer.
Wie vraagt naar zijn gebod
en bidden blijft en waken,
in hem wil woning maken
het heil, de Zoon van God.

Dageraad

de periode van schemering direct voorafgaand aan zonsopkomst
met een zekere mate van licht aan de hemel terwijl de zon nog niet
aanwezig is

Lezing Jesaja 58: 1-10

¹ Roep luidkeels, zonder je in te houden,
verhef je stem als een ramshoorn.

Maak aan mijn volk zijn misdaden bekend,
aan het volk van Jakob zijn zonden.

² Zeker, ze zoeken mij dag aan dag,
vol verlangen om te ontdekken wat ik wil,
zoals een vreemd volk dat rechtvaardig leeft
en het recht van zijn goden niet verzaakt.

En ze vragen naar mijn rechtvaardige voorschriften
en verlangen naar Gods nabijheid.

³ 'Waarom ziet u niet dat wij vasten,
en merkt u niet op dat wij ons onthouden?'

Omdat jullie op je vastendagen nog handeldrijven
en jullie arbeiders afbeulen,

⁴ omdat jullie onder het vasten strijden en ruziën
en vol vuur met elkaar op de vuist gaan.

Als je op die manier vast,
wordt je stem niet gehoord in de hemel.

⁵ Zou dat het vasten zijn dat ik verkies?

Is dat een dag van onthouding:
dat iemand het hoofd buigt als een riet
en zich met een rouwkleed neerlegt in het stof?

Noemen jullie dat soms vasten,
is dat een dag die de HEER behaagt?

⁶ Is dit niet het vasten dat ik verkies:
misdadige ketenen losmaken,
de banden van het juk ontbinden,
de verdrukten bevrijden,

en ieder juk breken?

⁷Is het niet: je brood delen met de hongerige,
onderdak bieden aan armen zonder huis,
iemand kleden die naakt rondloopt,
je bekommeren om je medemensen?

⁸Dan breekt je licht door als de dageraad,
je zult voorspoedig herstellen.
Je gerechtigheid gaat voor je uit,
de majesteit van de HEER vormt je achterhoede.

⁹Dan geeft de HEER antwoord als je roept;
als je om hulp schreeuwt, zegt hij: 'Hier ben ik.'
Wanneer je het juk van de onderdrukking uitbant,
de beschuldigende vinger en de kwaadsprekerij,
¹⁰wanneer je de hongerige schenkt
wat je zelf nodig hebt
en de verdrukte gul onthaalt,
dan zal je licht in het donker schijnen,
je duisternis wordt als het licht van het middaguur.

Lied 537: 3 en 4

En Jezus sprak: bemin uw vijand ook;
Heer God, wij staan voor u verlegen.
Vergeef het kwaad, zo doet mijn Vader ook;
Heer God, wij staan voor u verlegen.
Want gij zijt ook zelf geschonden
Door een menigte van zonden,
En mijn vader, wij staan voor U verlegen.

En Jezus zegen: mensen, verdraag elkaar,
En Jezus' woord zal ons bevrijden.
Vergeet uzelf en dien elkander maar
-en Jezus' woord zal ons bevrijden.
Aan elkander prijsgegeven
Vindt gij hondervoudig leven.
Jezus zegt: mensen, bemin elkaar.
En Jezus' woord zal ons bevrijden.

Gedicht: 'O diepe nacht die ons omringt' (*Aurelius Prudentius Clemens*)

O diepe nacht die ons omringt
de wereld in het duister dwingt,
het licht van Christus kleurt de lucht,
Hij komt, Hij jaagt u op de vlucht.

De aarde die in 't donker lag,
komt in zijn zonlicht aan de dag.
Alles krijgt kleur en glans en licht,
in 't stralen van zijn aangezicht.

U Christus kennen wij alleen,
U zoekt ons zingen, ons geweent,
zie ons in eenvoud voor U staan,
o Heer, neem onze harten aan.

Zoveel is zwart van kwaad en pijn.
Maak door uw licht de wereld rein.
O Ster die in de hemel staat,
verlicht ons met uw licht gelaat.

Aan God de Vader in zijn troon,
en aan zijn eengeboren Zoon,
zij met de Geest wiens troost ons leidt
de lof en eer in eeuwigheid.

Aurelius Clemens Prudentius (348 - 413) werd geboren in het huidige Noord-Spanje. Hij werd tweemaal tot proconsul verkozen tot hij door keizer Theodosius I naar Rome ontboden werd. Daar schreef hij christelijke poëzie en bundelde ook de werken van andere dichters.

Lied 453

Wachters van de tijd,
licht zal in uw ogen wonen,
wil aan alle mensen tonen
van uw vrolijkheid. Sion,
zing, daar is licht!

Groet de dageraad,
Heden zal de zon u vinden
De genezing voor de blinden
In haar wieken draagt,
Nachten, zing, God is licht!

Met gerechtigheid
Zal Hij 't huis van David stutten
En Hij zal zijn schouders bukken
Onder wet en tijd,
Onze loot, wijn en brood.

Midden onder u
Heeft hij zijn verblijf geslagen
Om uw zonden weg te dragen,
Wacht het wonder nu
Van de zoon die hier woont.

Maak de tafel klaar
Want de bruidegom komt spoedig
Met zijn vreugde overvloedig,
Onze heer is daar!
Breek het brood van zijn dood.

Zonsopkomst

het moment waarop het eerste stukje van de zon boven de
oostelijke horizon verschijnt

Lezing: Genesis 32: 23-32

Het was nog nacht toen Jakob opstond en de Jabbok overstak op een doorwaadbare plaats, samen met zijn beide vrouwen, zijn twee bijvrouwen en zijn elf kinderen. ²⁴Nadat hij hen over de rivier had geholpen, bracht hij ook al zijn bezittingen naar de overkant. ²⁵Maar zelf bleef hij achter, helemaal alleen, en er worstelde iemand met hem totdat de dag aanbrak. ²⁶Toen de ander zag dat hij het niet van hem kon winnen, raakte hij Jakobs heup aan, en daardoor raakte Jakobs heup tijdens die worsteling ontwricht. ²⁷Toen zei de ander: ‘Laat mij gaan, het wordt al dag.’ Maar Jakob zei: ‘Ik laat u niet gaan tenzij u mij zegent.’ ²⁸De ander vroeg: ‘Hoe luidt je naam?’ ‘Jakob,’ antwoordde hij. ²⁹Daarop zei hij: ‘Voortaan zal je naam niet Jakob zijn maar Israël, want je hebt met God en mensen gestreden en je hebt gewonnen.’ ³⁰Jakob vroeg: ‘Zeg me toch hoe u heet.’ Maar hij kreeg ten antwoord: ‘Waarom vraag je naar mijn naam?’ Toen zegende die ander hem daar. ³¹Jakob noemde die plaats Peniël, ‘want,’ zei hij, ‘ik heb oog in oog gestaan met God en ben toch in leven gebleven.’ ³²Zodra hij bij Peniël was overgestoken, zag hij de zon opkomen.

Lied: ‘Geen enkel mens meer aan zijn zijde’ (m: gezang 454, t: Hans Mudde)

- 1 Geen enkel mens meer aan zijn zijde
trok Jakob door de Jabbok heen
en nooit was hij in vroeger tijden
zo maatloos eenzaam en alleen.
En zie: daar kwam een man hem tegen,
een vreemde onbekende macht,
die met hem streed op dood en leven
in ’t aardedonker van de nacht.

- 2 En toen hij niet kon overwinnen
heeft bij het eerste morgenlicht
die macht hem weten te verminken:

zijn heup heeft hij voorgoed ontwricht.
En roepend: 'laat mij gaan, ik smeek u,
de dageraad is opgegaan',
riep Jakob: 'als gij mij niet zegent
dan laat ik u van hier niet gaan'.

3 Toen sprak de vreemde: 'vanaf heden
is niet bedrieger meer uw naam,
uw diepste strijd met eer gestreden
doe Ik een nieuwe naam u aan,
gij hebt u vorstelijk gedragen,
uw naam luidt voortaan: Israël,
strijder met God en met de mensen,
gij hebt gewonnen wonderwel'.

4 En Israël verstond de zegen:
'van aangezicht tot aangezicht
kwam ik God zelf, mijn Redder, tegen,
mijn ziel gered ben ik in 't licht,
en zo bevrijd van al zijn zorgen
was dit het eerste wat hij zag:
de zon die op die ene morgen
voor hem opging op Gods gezag.

Lezing: Leven vanuit de hoop (Henri Nouwen)

Optimisme is een radicaal andere houding dan hoop. Een optimist verwacht dat de dingen beter zullen worden: het weer, menselijke relaties, de economie, de politieke situatie enzovoort. Iemand die hoopt, vertrouwt erop dat Gods beloften op een zodanige manier tot vervulling zullen komen, dat wij er vrije mensen van worden. De optimist heeft het over tastbare verbeteringen in de toekomst. Wie vanuit de hoop leeft, houdt zich bij het hier en nu, in het vertrouwen dat het leven in goede handen is. Alle grote geestelijke leiders van de geschiedenis waren mensen met hoop. Abraham, Mozes, Ruth, Maria, Jezus

en Gandhi leefden met een belofte in hun hart die hen naar de toekomst leidde, zonder precies te hoeven weten hoe die eruit zou zien. Leef maar, met hoop.

Henri Nouwen (1932-1996) was een Nederlandse katholieke priester van het aartsbisdom Utrecht, hoogleraar aan Amerikaanse universiteiten en schrijver van christelijke boeken

Lied 465

Hopen en uitzien naar het licht,
Hopen en weten dat het kwade zwicht,
Hopen, Christus komt, het ware licht.

Gedicht 'Winterbos' (J.W. Schulte Nordholt)

God laat de mensen niet meer los.
Hij houdt ze vast van eeuw tot eeuw.
Het is als in een winterbos
de zwarte stammen van de sneeuw

als tekens van Gods grote trouw:
het duister heeft een witte grond
en in het land van leed en rouw
glanst het geheim van Gods verbond.

Want alles wat God ooit begon
dat rondt Hij af als een gedicht.
Kijk, in de donkre horizon
achter de bomen wordt het licht.

Lied 444

- 1 Nu daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal:
Hij komt de volken troosten,
die eeuwig heersen zal.

- 2 De duisternis gaat wijken
van de eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.

- 3 Zij, die gebonden zaten
in schaduw van de dood,
van God en mens verlaten
begroeten 't morgenrood.

- 4 De zonne, voor wier stralen
het nacht'lijk duister zwicht,
en die zal zegepralen,
is Christus, 't eeuwig licht!

- 5 Reeds daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal:
Hij komt de volken troosten,
die eeuwig heersen zal.

Daglicht

zowel het directe licht van de zon, als het indirecte licht
dat via de atmosfeer en de wolken diffuus de aarde bereikt

Lezing: Jesaja 9: 1-6

¹ Het volk dat in duisternis ronddooft ziet een schitterend licht. Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen. ² U hebt het volk weer groot gemaakt, diepe vreugde gaf u het, blijdschap als de vreugde bij de oogst, zij jubelen als bij het verdelen van de buit. ³ Het juk dat op hen

drukte, de stok op hun schouder, de zweep van de drijver, u hebt ze verbrijzeld, zoals Midjan destijds. ⁴ Iedere laars die dreunend stampte en elke mantel waar bloed aan kleeft, ze worden verbrand, een prooi van het vuur. ⁵ Een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven; de heerschappij rust op zijn schouders. Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman, Goddelijke held, Eeuwige vader, Vredevorst. ⁶ Groot is zijn heerschappij, aan de vrede zal geen einde komen. Davids troon en rijk zijn erop gebouwd, ze staan vast, in recht en gerechtigheid, van nu tot in eeuwigheid. Daarvoor zal hij zich beijveren, de HEER van de hemelse machten.

Lied 445: 1, 2 en 4

- 1 De nacht is haast ten einde,
de morgen niet meer ver.
Bezing nu met verblijden
de held're morgenster.
Wie schreide in het duister
begroet zijn klare schijn
als hij met al zijn luister
straalt over angst en pijn.
- 2 Zo is ons God verschenen
in onze lange nacht.
Hij die de eng'len dienen
die eeuwen is verwacht,
is als een kind gekomen
en heeft der wereld schuld
nu zelf op zich genomen
en draagt ze met geduld.
- 3 Hoevele zwarte nachten
van bitterheid en pijn
en smartelijk verwachten
ons deel nog zullen zijn
op deze donk're aarde,
toch staat in stille pracht

de ster van Gods genade
aan 't einde van de nacht.

4 God lijkt wel diep verborgen
in onze duisternis
maar schenkt ons toch een morgen
die vol van luister is.
Hij komt ons toch te stade
ook in het strengst gericht.
Zijn oordeel is genade,
zijn duisternis is licht.
KERSTTIJD:

Lezing: Lucas 1: 26-38 (Bijbel in Gewone Taal)

²⁶ God stuurde de engel Gabriël naar Nazaret, een stad in Galilea. Elisabet was toen zes maanden zwanger. ²⁷⁻²⁸ De engel ging naar Maria, een jonge vrouw die zou gaan trouwen met Jozef. Jozef kwam uit de familie van koning David.

De engel zei tegen Maria: 'Ik groet je, Maria. God heeft jou uitgekozen. Hij zal bij je zijn.' ²⁹ Maria schrok van de woorden van de engel. Ze vroeg zich af wat hij bedoelde. ³⁰ Toen zei de engel tegen Maria: 'Je hoeft niet bang te zijn, Maria. God heeft je uitgekozen voor iets moois. ³¹ Je zult zwanger worden en een zoon krijgen. Je moet hem Jezus noemen. ³²⁻³³ Jezus zal heel belangrijk zijn, hij zal Zoon van de allerhoogste God genoemd worden. En God, de Heer, zal hem koning maken, net zoals zijn voorvader David dat was. Jezus zal voor altijd koning van Israël zijn. Aan zijn macht komt geen einde.'

³⁴ Maria zei tegen de engel: 'Maar ik slaap nog niet met een man. Hoe kan ik dan zwanger worden?' ³⁵ De engel antwoordde: 'De heilige Geest zal bij je komen. En door de kracht van de allerhoogste God zul je zwanger worden. Daarom zal jouw kind bij God horen, en zal hij Zoon van God genoemd worden.'

³⁶ Ook je familielid Elisabet krijgt een zoon. Iedereen dacht dat zij geen kinderen kon krijgen. Maar nu is ze al zes maanden zwanger, terwijl ze toch al oud is. ³⁷ Voor God is alles mogelijk!' ³⁸ Maria zei: 'Ik wil God

dienen. Laat er met mij gebeuren wat u gezegd hebt.' Toen ging de engel weg.

Lied: The Angel Gabriel

- 1 The Angel Gabriel from heaven came,
his wings as drifted snow, his eyes as flame.
'All hail,' said he, 'thou lowly maiden,
Mary, most highly favoured lady!
Gloria! Gloria!
- 2 'For know, a blessed Mother thou shalt be.
All generations laud and honour thee.
Thy Son shall be Emmanuel, by seers foretold,
most highly favoured lady!
Gloria! Gloria!
- 3 Then gentle Mary meekly bowed her head.
'To me be as it pleaseth God' she said.
'My soul shall laud and magnify his holy name!'
most highly favoured lady!
Gloria! Gloria!
- 4 Of her Emmanuel, the Christ was born
in Bethlehem all on a Christmas morn;
and Christian folk throughout the world,
will ever say: most highly favoured lady (3x).
Gloria! Gloria!

Gebeden

Slotlied 466: 1, 4, 5 en 7

O kom, o kom, Immanuël
Verlos uw volk, uw Israël
herstel het van ellende weer
zodat het looft uw naam o Heer
Weest blij, weest blij, o Israël

Hij is nabij Immanuël

O kom, Gij wortel Isai
verlos ons van de tyrannie
van alle goden dezer eeuw
o Herder, sla de boze leeuw
Weest blij, weest blij, o Israël
Hij is nabij, Immanuël

O kom, o kom, Gij Oriënt
en maak uw licht alom bekend
verjaag de nacht van nood en dood
wij groeten reeds uw morgenrood
Weest blij, weest blij, o Israël
Hij is nabij, Immanuël

O kom, Gij sleutel Davids, kom
en open ons het heiligdom
dat wij betreden uwe poort
Jeruzalem, o vredesoord
Weest blij, weest blij, o Israël
Hij is nabij, Immanuël

Zegen
Orgelspel

De collecte opbrengst wordt gelijkelijk verdeeld tussen de diaconie en de Kerk. Collectedoel Diaconie, Diaconaalcentrum de Bakkerij in Leiden

U kunt doneren via:

www.skgcollect.nl/97 of via een afwaardering van uw tegoed op de scipio-app.

Ook kunt u eventueel uw gave overboeken op NL34RABO0373732198

Ten name van de Protestantse Gemeente te Wassenaar